

დარისპანის გასაჭირი

სურათი ერთ მოქმედებად

მოქმედნი პირნი

მართა კვიტირაძისა,
პელაგია საბელაშვილისა.
ნატალია, პელაგიას ქალიშვილი
დარისპან ქარსიძე,
კაროჟნა, დარისპანის ქალიშვილი
ონისიძე მათარაძე,
ოსიკო ხარებაძე

გამოსვლა პირველი

უბრალოდ მორთული ოთახი მართას სახლში.

მართა და პელაგია

მართა

ახლავე აქ მომიყვანე ჩემი ნათლული, პელაგია ჩემო!.. ამ საღამოს მესტუმრება ონისიძე მათარაძის ბიძაშვილის დ ედუკიას შვილიუ ხარაბაძეს რომ ჰყავს, ეგებ ღმერთი შეგვეწიოს და ჩემი ნატალიას ბედმა გასჭრას

პელაგია

მიშველე, ჩემო ბატონო, ჩემო მწყალობე!.. იცხონე სულიუ მოისხნი ჩემი შვილების მადლის. ერთი, ერთი ვინმე... რას დავებებ, ვინ იქნება, სახლში სიძედ შემომაცვანო და გაჭირვებისაგან მიხსენი. ერთი ვინმე პირველი მაშოვნინე და მერე მე ვიცი... საშველს არ ვადირსებ, სანამ თითო სიძე თითო ცოლის დას არ გამათხოვებინებსუ შენ არ მომიკვდეს.

მართა

ეგ ძალიან მოგიფიქრებია, პელაგია!.. ხა, ხა, ხა!..

პელაგია

უიძე, რას არ მოვიფიქრებ, შენ გენაცვალე, როცა ჩემისთანა ოხერ-გაჭირვებულს სამი გასათხოვარი სახლში მიზის და მთხოვნელი კაცი არსადა ჩანს!

მართა

კაი ოჯახის პატრონია, იცი!..

პ ე ლ ა გ ი ა

არ დავეძებ, შენ გენაცვალე! უცოდვისაგან მიხსნას, ქალიშვილობაში შვილი არ დამაბერებინოს და მის სიმდიდრეს რას დავეძებ!..

მ ა რ თ ა

მერე თუ ღმერთმა ქნა და ყმაწვილმა სხვანაირი თვალით დეინახა ჩემი ნატალია დეგებ არც კი დაგვჭირდეს რამე. ვინ იცის, რა თვალთ შეხედავს! თუ არა და ერთი ათი, თხუთმეტი თუმნით მოვიტყუოთ (პელაგია ამოიხრებს). აბა, შე ქალო, რას იზამ!.. ყოველისფერს ბედი უნდა...

პ ე ლ ა გ ი ა

ბედი უნდა... ბედი უნდა, ჩემო მაცხოვრებელო... ბედი უნდა...

მ ა რ თ ა

რასაკვირველია!.. მერე, ნათლიდედა, ნატალიას უთხარი... მე ვეტყვი, მარა შენც უთხარი: ქე რომ გადაპრანჭვა და ტუჩის აზუკვა იცის, თავი დაანებოს, თვარა გლახა საქმეს უზამს თავის თავსაც და დებსაც... თვითონაც ჩარჩება, ჩაბერდება ქალიშვილობაში და იმათაც ჩააბერებს!.. ნულა იგვიანებ, პელაგია ჩემო!.. გასწი და ამწამსვე მოდით ორივე!..

პ ე ლ ა გ ი ა

ორივე დედა-შვილი აქ გავჩნდებით... რავა დევიგვიანებთ, შენ დაგენაცვლე! ცხოვრებაა მპირდები!.. (მიისჩქარის კარებამისაკენ, გამობაუნდება) შენ დაგენაცვლე, კაბა რომელი ჩავაცვა? შენ სინათლიან თვალებში რომელი უფრო მოუხდება?.. შავი, შენი ჭირი შემეყაროს, თუ... ყველა შენი ნაჩუქარი აქვს..

მ ა რ თ ა

ნატალია თვითონ ამოირჩევს!..

პ ე ლ ა გ ი ა (კარებთან მისული გამობრუნდება)

პიჩოკა გეიკეთოს თუ დეიმწნას? ბედად წუხელი თავიც დეიბანაუ

მ ა რ თ ა

პიჩესკა... პიჩესკა გეიკეთოს.

პ ე ლ ა გ ი ა

კი, ჩემო სინათლე, ჩემო მაცოცხლებლო!.. მე უბედურს ნაცარში ამოგლიგნილ დედაბერს, ამისთანების რა გამეგება!.. (გაექანება კარებსაკენ, უცებ გამობრუნდება და მორიდებით დაიწყებს) ერთი რამ მინდა მოგახსენო, ჩემო ღმერთო, ჩემო ყველაფერო... მარა ნუ შემრისხავ ჩემი ჭკუამოკლეობისათვის... ჩემს გამოჩერჩეტებულობისაგან ნურას მიწყენ, შენი ჭირი შემეყაროს!..

მ ა რ თ ა

რაა?

პ ე ლ ა გ ი ა

ნუ გეწყინება ჩემი უგუნურობა და სისულელე!..

მ ა რ თ ა

კაია, თქვი რა არის? რა გინდა?

პ ე ლ ა გ ი ა

ყველაფრის მეშინია... მე უბედურს...

მ ა რ თ ა

მომკალი, პელაგია, და ეს არის!.. თქვი, შე ქალო, რა გინდა?

პ ე ლ ა გ ი ა

რომ დამიწყუნოს!.. სალაპარაკოდ შექმნიან... უარესად გაჭირდებაშენ გენაცვალე, კაცის შოვნა... დაწუნებული ქალიშვილის ამბავი თვითონაც იცი, ჩემო ცხონებაგ...

მ ა რ თ ა

აბა მიდღემჩი სხვასთან ვერაფერი გითვამს შენი ქალიშვილებისათვის და ეგ არის! მე რადაც მეგონა! დაწუნებაზე სიტყვა ნუ იქნება, თვარა ისეთ დასაწუნს გამოვუნახავ მთქმელს, რომ ვაი-ვუი იძახოს!.. შენ, ბატონო, ისე ქენი, რაც მე გითხარი... ჩემი ნათლული მომიყვანე აქ!..

პ ე ლ ა გ ი ა

შიში მალაპარაკებს მე უტვინოს. ყველასი მეშინია! შვილების შიშიც კი მაქვს... რომ რამე საწყენი შეხვდეთ, უნდათ მომკლან, ისე შეუბრალებლად მეკიდებიან!..

მ ა რ თ ა

ეგ მე და ჩემმა ნათლულმა ვიცით... წადი, წადი, ნულა იგვიანებს.

პ ე ლ ა გ ი ა

მივდივარ, მივდივარ, ჩუმო სიცოცხლევ!.. არაფერი გეწყინოს, ჯვარი დაგწერე!...
ახლავე აქ გავჩნდებით!.. (აჩქარებით გავა).

გამოსვლა მეორე

მ ა რ თ ა , შემდეგ დ ა რ ი ს პ ა ნ და კ ა რ ო ჟ ნ ა

მ ა რ თ ა

(შემობრუნდება, მივა ფანჯარასთან).

ეს ვინაა!? ჩვენსა ჩამოუხვია... უიმე! დარისპანი თავისი ქალიშვილით!.. დასწყევლა
ღმერთმა, საიდან გაჩნდა? საიდან მოეთრევა? (გავა) მარბანდით, მობმანდი, დარისპან
ჩემო!..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

აქა მშვიდობა!..

მ ა რ თ ა

უი, შენ დაგენაცვლა მამიდაშენი!.. რამხელა გაზრდილა... რავა დამშვენებულა...
პირველად რომ შემოგხედეთ, ვერც კი გიცანი... დაბრმანდი, დარისპან ჩემო!.. რავა
მშვიდობით, შენ გენაცვალე?..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

გახლავართ, მართა რემო...

მ ა რ თ ა

ჩემი რძალი ხომ კარგადაა?

დ ა რ ი ს პ ა ნ

მადლობელი ვარ... ვართ ისე, მართა ჩემო... რავარც მოგეხსენება ჩვენისთანების
ამბავი... შენ რადა დაგიმალე, მართა ჩემო, ჩემი სისხლ-ხორცი ხარ -დ აგერაც წელში
გავწყდებით... ნამეტან გაჭირვებაში ვიმყოფებოდით, მარა ამ ქალიშვილებისაგან
უფრო გვემატება გასაჭირი, შენ გენაცვალე... შენ გაშორა ღმერთმა ეს დღე, ჩვენ რომ
გვადგია... ერთი გყავდა და ქე მოახერხე მისი გათხოვება. ჩვენ კი ერთობ

გაწვალებული შევიქენით, მართა ჩემო... ოჯახს ვერ ნახავ რომ სამი და ოთხი ქალიშვილი არ ჰყავდეს გასათხოვარი და მთხოვნელი კი არსადაა, შენი ჭირი შემეყაროს... არსად არის! რაღაც უბედურობამ გული შეუცვალა ახლანდელ ყმაწვილებს... ადარ ეკიდებიან ოჯახობას... ე გოგოები კი გვიყრიან სახლში და გვიბერდებიან საცოდავად სახლში... ამას წინათ მაშვლით მაინც მოახერხებდა კაცი საქმეს, ახლა იმათაც მიანებეს თავი, მაშვლობას აღარ ჰკიდებენ ხელს და ვერასფერი გამოსარჩენი ხვდებათ და ტყვილა წანწალით როდილა იწუხებენ თავს... სხვა გზა აღარ გრჩება გასათხოვარის პაფრონს და ისევ შენ თვითონ გამოძებნო და მონახო სადმე სასიძო... არ დაგიმაღავ, ჩემი სისხლ-ხორცი ხარ, შეხვალ ჩემს გასაჭირში, დავათრევ ამ ჩემს ქალბატონს ყველგან და ნათესავებში, კეთილებში, დღეობებში, და ეგებ ვისმეს ან მოეწონოს, ან ვინმემ სხვანაირ გუნებაზე თვალი გადაავლოს და გამანთავისუფლოს მაგისაგან... სად არ ვყოფილვარ, ცის კიდე მაქვს მორებული, მართა ჩემო და არაფერი იქნა!.. ახლა აგერ ერთმა, ჩემი ცოლის ნათესავმა, შემომითვალა, მომიყვანეო... ვიღაც ყმაწვილი ყოლია სახეში და ვაჩვენებო... მიმყავს იქ... აბა რა ვქნა, შენი ჭირი შემეყაროს?.. უწინ თავად მოდიოდნენ სანახავადახლა შენ უნდა მიუყვანო... რას იზამ!.. წანწალმა მომკლა, მართა ჩემო... ეგებ ერთი კი გავათხოვო, მარა-რა, მაღლი აღარ აქვს ამისთანა გათხოვებას!.. შენთან შემოვუხვიე, ეგებ ცოტა დევისვენო და შენც კარგა ხანია ადარ მინახავხარ...

მ ა რ თ ა

ბედია, დარისპან ჩემო... ყველაფერში ბედი მუშაობს... სანამ თავის ბედს არ შეეყრება, არაფერი არ იქნება... შოვა...

დ ა რ ი ს პ ა ნ

შე დალოცვილო, სანამ თავისით მიაგნებდეს, ე შვილი კიდეც დამიბერდა, დამიუშნოვდა!.. დამახინჯებულსა და დაგლახავებულს რომ შეხვდა საბედო, კი აღარ მოჰკიდა ხელი, ქე დეიწუნა...

მ ა რ თ ა

ამისთანა კარგ გოგუნის ვინ დეიწუნებს, რას ამბობ, შე კაცო?.. ყოველთვის მოიწონებენ...

დ ა რ ი ს პ ა ნ

მოიწონებენ კი არა!.. სისხლი გამიშრო მე მაგან, მართა ჩემო, სისხლი გამიშრო!.. ამ გზაში სულ იმას ჩავჩიჩინებ და აი, ბოშო, სხვას რომ დეინახავ, თამამად იყავი, ხმა ამოიღე, ენა მუცელში ნუ ჩავივარდება, დაანახვე, რომ მუნჯი არა ხარ... შენც არ მომიკვდე, ვერასფერი შევასმინე! და რავარც ვინმე გარემეს თვალს მოჰკრავს. ქეც დამუნჯდება, ქეც დაყრუვდება, ქეც დაკუტდება... დაჯდომა თუ ერთი მოასწრო, ააყენებ ზეზე? ისე დეეკოსება ერთ ადგილას, რომ ვერას გზით ვერ ააგლეჯ ზევით... მომკლა მე მაგან!.. ვინ უნდა მოიწონოს?.. სახლში კი, მართა ჩემო, ორხივე რომ ლაქლაქს მოჰყვებიან, ზედ შენი რძალიც დეერთვის და ჰმ, ყურთახმენაა წაღებული, მართა ჩემო.

მ ა რ თ ა

კი, მამიდა, თამამად უნდა იყვე ყველასთან... ხმაც უნდა ამოიღო... დეელაპარაკო კიდევ... თუ ყმაწვილი შეგხვდა დ უნდა გაუსრიალ-გამოუსრიალო თვალწინ... ვინ იცის, რა თვალით შემოგხედავს!.. თავი უნდა მოაწონო... უფრო მალე გათხოვდები, მამიდა!

დ ა რ ი ს პ ა ნ

სხვებრ, იცოცხლე, მართა ჩემო, ერთობ მარჯვე არიან: ნამდვილ საოჯახო ქალები დარჩებიან... ხელსაქნარი, მე შენ გეტყვი, არ ემარჯვებათ და არ იციან!.. წვრილფეხის მოვლა, ფრინველის მოშენება. რამდენი ფრთა ქათამი გყავდა წრეულხ, ბოშო?

კ ა რ ო ჟ ნ ა

ორასი გამოტეხა... მარა ჭირმა გაგვიწყვიტა...

დ ა რ ი ს პ ა ნ

აბა, აბა!.. ერთობ დაგვაზარალა, მართა ჩემო, ჭირმა!..

მ ა რ თ ა

არაფერია... გაისად უფრო მეტს მოაშენებს...

დ ა რ ი ს პ ა ნ

არ მინდა, შენ გენაცვალე!.. ქათამსა და ბატს სამიღღემჩიოდ დავთმობ, ოღონდ კი მაგას პატრონს მოვუნახავდე!..

გამოსვლა მესამე

იგინივენი, პ ე ლ ა გ ი ა და ნ ა ტ ა ლ ი ა

პ ე ლ ა გ ი ა (მ ა რ თ ა ს ჩ უ მ ა დ)

ხომ არ დამგვიანებია, შენ გენაცვალე?

მ ა რ თ ა

არა, არა! დარისპან ქარსიძე... მათი ქალიშვილი... ღმერთო მომკალი ფუი ჩემს მახსოვრობას!..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

კაროჟნა, მართა ჩემო, კაროჟნა!..

მ ა რ თ ა

დავბერდი მე უბედური... გულმავიწყი შევიქენი!.. კაროჟნა, ჩემი ნათლიდედა პელაგია საბელაშვილისა... ჩემი ნათლული, მათი ქალიშვილი.

დ ა რ ი ს პ ა ნ

დიდად სასიამონოა!.. სასიამოვნოა!..(ისევ ჯდება).

მ ა რ თ ა

ნატალია ჩემო... მოდი შენ გენაცვალე, შენთან ცოტა საქმე მაქვს! (გავლენ).

გამოსვლა მეოთხე

პ ე ლ ა გ ი ა , დ ა რ ი ს პ ა ნ და კ ა რ ო ჟ ნ ა

დ ა რ ი ს პ ა ნ (მოკლე სიჩუმის შემდეგ)

აქაური მცხოვრები ბძანდებით?

პ ე ლ ა გ ი ა

აქაური, ჩემო ბატონო!.. თითქმის მეზობელი ჩემი მართასი...

დ ა რ ი ს პ ა ნ

კაი დაგემართოსთ!.. (მოკლე სიჩუმის შემდეგ) ერთობ მარჯვე ქალია ეს ჩემი ნათესავი ქალი, ჩვენი მართა.

პ ე ლ ა გ ი ა

ნულა ბძანებთ!.. შაგით გვიდგია მთელ ამ კუთხეს სული!.. მაგაა ჩვენი შემხედვარე, ჩვენი შემბრალეხელი, დამრიგებელი, რჩევის მომცემი და მწყალიაბელი!.. უმაგისოთ რა გვეშველებოდა, ჩემო ბატონო?

დ ა რ ი ს პ ა ნ

ჰმ, საკვირველია... სადაც კი ფეხი ჩადგეს ჩვენი გვარის ქალებმა დ ყველგან სასახელოდ უჭირავთ თავი... დიდი ღვთის წყალობა ათქვენ ნუ მომიკვდებით, ასეთი ამბავი!.. ასეთი სიკეთე გვაროვნობით რომ დაჩემდება... სახელს უკეთებს გასათხოვრებსაც!..

პ ე ლ ა გ ი ა

კაი ოჯახი კაი შვილს გაზრდის, ჩემო ბატონო, რადა ლაპარაკი უნდა...

დ ა რ ი ს პ ა ნ

ჭეშმარიტი ბძანებაა!.. სწორედ ასეა!.. უკაცრავად, ვერ გევიგონე კარგად თქვენი სახელი...

პ ე ლ ა გ ი ა

პელაგია, ბატონო ჩემო...

დ ა რ ი ს პ ა ნ

ჭეშმარიტი ბრძანებაა, ბატონო პელაგია... თამამად შეგვიძლია ვთქვათ, რომ სწორედ კაი ოჯახები გვაქვს გვარში... თუ ყველას არა.. ზოგიერთებს მაინც... ჩემს თავზე მოგახსენებთ დ რომ მობრძანდეთ ჩემს ოჯახში, თამამად შემიძლია ვთქვა, რომ ვერასფერს დამიწუნებთ, თქვენ არ მომიკვდეთ!.. ერთობ გაწყობილი ოჯახი მაქვს.

პ ე ლ ა გ ი ა

ღმერთმა მოგცეთ, ჩემო ბატონო!

დ ა რ ი ს პ ა ნ

შვილებიც ისეთები დამეზარდნენ, რომ თამამად შემიძლია ვთქვა, ვის ოჯახშიც შევლენ დ ოჯახს გაანათლებენ, ისეთი ქალიშვილები სჯობია!.. რა არ იციან? ერთი თვალი რომ რამეს მოჰკრან, მეტი არ უნდათ!.. ამას წინათ სადღაც ენახათ... კარხმალს რომ ახლა უმვებიან რას ურევთ ბოშო, ამასწინათ რომ მიყიდენითუ შაურის იყო?

კ ა რ ო ჟ ნ ა

ბურია!..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

დიახ, დიახ, ბურია... ისე აპრილებენ, კარხმალიანი თუ რამე შეხვდათ, რომ რომელი ქალაქის მრეცხავი მოახერხებს !..

პ ე ლ ა გ ი ა

დიდი ღვთის წყალობაა, ჩემო ბატონო!..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

ისე არიან გადამკვდარი საქნარზე, რომ .გარეშე მოსამახურე არც ბიჭი და არც გოგო ახლოს არ გაიკარებს... სახლში არ შემომავყვანიეს... თავის ხელით უნდათ აკეთნ ყველაფერი !.. ღვთის წყალობაა ქალიშვილი ოჯახში!.. თქვენ რამდენი გყავთ, ბატონო პელაგია, ქალი

პ ე ლ ა გ ი ა

სამი, ბატონო! თქვენ?

დ ა რ ი ს პ ა ნ

მე... ამიანათ ოთხი!.. დიახ, ოთხის. მარა გათხოვება მეძნელება.

პ ე ლ ა გ ი ა

ჭირს, ბატონო... ერთობ ჭირს!..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

არა... მენანება მოშორება !.. კაი ოჯახში ნამყოფი, კარგად შენახული, თუ ისევ ხეირიან ოჯახში არ ჩააგდე, ცოდვაა... ამიტომ უფრო არ ვეჩქარი მაგათ დათხოვებას... თვარა მთხოვნელები ბევრი დამიდიან!..

პ ე ლ ა გ ი ა

ვისაც შეუძლია ქალიშვილის შენახვა, რა შეაწუხებს...

დ ა რ ი ს პ ა ნ

ვწუხვარ კი არა... ჰმ, ჩემისთანა მოლხენილი კაცი არ მეგულება!.. არაფერი არ მაწუხებს!.. მივდი-მოვდივარ ამ ჩემს ნათესავებში, კეთილებში, ნაცნობებში... ყველგან კარი ღიად მხვდება, ყველგან უხარიათ ჩემი ნახვა...

პ ე ლ ა გ ი ა

ღმერთმა კეთილად გარონიოთ, ჩემო ბატონო!.. (ამოიხვნეშავს) ღმერთმა სიკეთე გმატოს!.. მოგახსენებენ, ბედნიერი ადამიანის დანახვით გაჭირვებულს გული გეეხსნებაო...

გამოსვლა მეხუთე

ივინივე, მ ა რ თ ა და ნ ა ტ ა ლ ი ა

მ ა რ თ ა

მოდით, მამიდა, რიგიანად ხმა გამეცი.

დ ა რ ი ს პ ა ნ

მიდი, ბოშო!.. ხმადაბლა. მართა ჩემო, გზაში ცოტა გევილახე... წინ კიდევ გვარიანი გზა მაქვს გასარები... ერთი თუ თავი არ წავდევი თვალი არ მოვხუჭე დ მოვკვდები კაცი!.. ავდგები მერე და გავუდგები ჩემს გზას, მეშინია არ დამაგვიანდეს იქ მისვლა... ეგებ მეშველოს რამე...

მ ა რ თ ა

კი, შენი ჭირიმე... წამობრძანდი! (მიუძღვება ოთახში).

დ ა რ ი ს პ ა ნ

ბოშო, წამო შენც, ლაფჩინს გამხდი! (გავლენ).

გამოსვლა მეექვსე

პ ე ლ ა გ ი ა , ნ ა ტ ა ლ ი ა და შემდეგ მ ა რ თ ა

ნ ა ტ ა ლ ი ა

ვინ არიან ესენი? (ეცინება).

პ ე ლ ა გ ი ა

კაია, კაი... ყველას შენ უნდა გაცინო!.. გოულანძღე ნათლიაშენს ნათესავი დ აამებ ძალიან... ფუი, თქვენს ჩვეულებას!..

ნ ა ტ ა ლ ი ა

დამამუნჯე ახლა!.. ხმას ნუ ამომადებინებ, ჰო!

პ ე ლ ა გ ი ა

გაჩუმდი, გეუბნები!.. რჩება აქ, შენ გენაცვალე?

მ ა რ თ ა

წეიძინებს... ადგება და წავა თავისთვის...

პ ე ლ ა გ ი ა

ვაი თუ ის ყმაწვილი მაგის წასვლამდის მოვიდეს!..

მ ა რ თ ა

მერე რა? (ნატალია ვითომდა ყურს არ უგდებს, ფანაჯარაში იყურება).

პ ე ლ ა გ ი ა

ოთხი ქალიშვილი ჰყოლია... თუ ყმაწვილი მოეწონა, ეგებ ქე შეაძლიოს ქალიშვილი...
გადიყოლიებს... შეძლებული ყოფილა...

მ ა რ თ ა

ვინ? დარისპანი? საიდან გეიგე მაგ, პელაგია... ვინ გითხრა თუ გიყვარდე?

პ ე ლ ა გ ი ა

თვითონ, შენ გენაცვალე!.. თვითონ გადმომიშალა მთელად თავის ოჯახის ამბავი!

მ ა რ თ ა

შეძლებული ვარო?.. უი მაგ უბედური, რომ არ შეუძლია გარეშესთან არ მორთოს
თავის ტრაზახობა!.. შენთან მაინც რადა ატრაზახებდა? რა ჩვეულება სჭირს მაგ
უბედურს!..

პ ე ლ ა გ ი ა

მე კი გადამრია. ისეთები მომიყვა... (იცინის) გაქცევა ვიფიქრე, შენ
ნუ მომიკვდები... თუ ყმაწვილი მოეწონა-თქვა, მაგასთან მე ვილა დამიწყებს
ლაპარაკს-თქვა...

მ ა რ თ ა

თუ გინდა მართლა მდიდარი ყოფილიყო, ერე ამისთანა გვრიტუნისა გავაქცევდი მის
ქალიშვილთან, ღმერთო მომკალი?! (ნატალიას) კარგი ხარ, შვილო... ყველაფრით
კარგი ხარ, მარა ერთი რამ მაინც უნდა გითხრა... დრო მოვიდა, შვილო, ისეთი, რომ
ყველა წუხს, ყველას ნამეტანი გასაჭირი ადგია... ყმაწვილები ისე შეშინდნენ, რომ
ოჯახის მოკიდებას ერიდებიან, ქალიშვილებს ხელს აღარ კიდებენ... ამისთანაში,
შვილო, ჩხრეკა-ძიება და რჩევა თუ აზარალებს ქალიშვილ ქალს, თვარა სიკეთეს არ
დააყრის... თუკი ვინმე გამოჩნდეს ღვთისნიერი, ცოლად წაყვანა მოგინდომოს,
ნულარც კი კითხულობ რამეს... ორივე ხელებით ჩეებდაუჭე, დ არსად წაგივიდეს!..
მადლობაც უთხარი, რომ სხვას შენი თავი არჩია... თვარა ეგ შენი სილამაზე
გაგიქრება, ხანიც გადაგივა და მერე აღარც კი შემოგხედავს ვინმე დ ჩაბერდები
ქალიშვილობაში, შვილო... ისეთი დრო მოვიდა, რომ ქალიშვილის გათხოვება
ყველასათვის ნამეტანი გაჭირდა, შვილო... თუკი კაცი გამოჩნდა, რომ შენი ჭმევა,
სმევა, ჩაცმა-დახურვა იკისროს დ ნურც კი კითხულობ ბევრს მისას...

პ ე ლ ა გ ი ა

ყური უგდე, ყური უგდე, შვილო!.. ოქროდ უნდა გიღირდეს თითო ამისთანა დარიგების სიტყვა!.. ამ შენი ნათლია-ბატონის მაინც შეისმინეთ რამე!.. ჩემი სიტყვა ახლოსაც ხომ არ გეიკარეთ!.. რა გიყოთ მე უბედურმა!.. სამი მყავხარო... სამივე გასათხოვრები... სხვისი მაინც გაიგეო, თუ ჩემი არ .გესმით...

ნ ა ტ ა ლ ი ა

მესმის, ბატონო, მესმის!.. ყრუ ხომ არა ვარ, დედა...

პ ე ლ ა გ ი ა

შეზიარდი, შეზიარდი შენებურად! ნათლიაშენსაც ნუ დაერიდები!

მ ა რ თ ა

კაი, პელაგია, კაი! ესმის, აბა არ ესმის?..

პ ე ლ ა გ ი ა

სიცოცხლე მაქვს მაგათგან გამწარებული, ჩემო შემწყალებელო!..

მ ა რ თ ა

დაწყნარდი... დამშვიდდი... ეგებ ამ სალამოს ღმერთმა გაგვახაროს...

პ ე ლ ა გ ი ა

ვინ მოესწრება მაგას, შენ სულს ვენაცვალე!.. გული მაქვს გატეხილი, კი აღარაფერი მჯერა...

მ ა რ თ ა

მხნედ იყავ, პელაგია!.. აბა, შვილო, რავარც გითხარი... ყველაფერი თავთავის დროზე, შენებურად კობტად შემოიტანე ყველაფერი...

ნ ა ტ ა ლ ი ა

კი, ბატონო!

მ ა რ თ ა

შემოგხედოს, რა ჩიტუნია გვყავხარ... ეგებ ისეთი თვალი გადაგავლოს, რომ თავათ შემოიხვეწოს შენი თავის მიცემას! შენისთანა ლამაზი და კობტა ქალიშვილი ხანდახან ეოთი თვალის დახამხამებაში გააგიჟებს ზოგიერთ ყმაწვილს... თვალია

ყოველისფერი!.. ამიტომ უნდა ეცადო, სხვანაირად დაანახვო შენი თავი, ქალიშვილმა ქალმა!

პ ე ლ ა გ ი ა (ხშირად ფანჯარაში იმზირებოდა).

მოდის, მართა ჩემო... მოდას... ნატალია... შვილო!.. (მივარდება კაბის გასასწორებლად) თმა, თმა გეისწორე!..

მ ა რ თ ა (გადაიხედავს).

კი, ის არის... აბა, შევეგებოთ, ნატალია ჩემო! (მიდის).

პ ე ლ ა გ ი ა (აფუსფუსეზული).

მართა ჩემო... შენი ჭირი შემეყაროს... ერთი თვალი გადაავლე... ურიგოდ არაფერი ჰქონდეს! (ნატალია წყრომით გადმოხედავს).

ნ ა ტ ა ლ ი ა

თავი დამანებე, ბატონო...

მ ა რ თ ა

არაფერი არ უნდა, პელაგია... გვაცალე, ბატონო!.. (გავლენ).

პ ე ლ ა გ ი ა

ღმერთო, შემეწიე... ღმერთო, შემიბრალე... ღმერთო, მოხედე ჩემს გაჭირვებულ ქვრივ-ოხრობას!.. (იხედება გარეთ ღმერთო, აღირსე ბედი ჩემს ნატალიას!.. ღმერთო, ბედნიერი და კეთილი თვალთ შეახედვინე ჩემი შვილისათვის! (ისწორებს კაბას და თავსაფარს).

გამოსვლა მეშვიდე

მ ა რ თ ა , პ ე ლ ა გ ი ა , ნ ა ტ ა ლ ი ა , ო ს ი კ ო და ო ნ ი ს ი მ ე

მ ა რ თ ა

მოზრძანდით, თქვენი ჭირიმეო... მოზრძანდით!..

ო ნ ი ს ი მ ე

აქა მშვიდობა!.. ოხ, ბატონ პელაგიას ვახლავართ!..

მ ა რ თ ა (აცნობს ოსიკოს).

ჩემი ნათლიდედა გახლავსთ, პელაგია საბელაშვილისა... დაბრძანდით ჩემო ბატონო!.. ღმერთო ჩემო, რავა შეუმჩნევლად ვბერდებითვბერდებით!.. გუშინდელი ბაღნა... ახლა რას ვხედავ: დაწვერულვაშიანებული ვაჟკაცი და რა ვაჟკაცი კაცი! შენ გენაცვალე... რა ბედნიერი ქალია ჩემი ივლიტა! ხომ კარგადაა, შენ გენაცვალე?

ო ს ი კ ო

გმადლობთ, კარგად გახლავსო...

ო ნ ი ს ი მ ე

დიდი მეოჯახე ქალია... დიდი მეოჯახეს.

მ ა რ თ ა

არ ვიცი?!. აი, ბეჩა, რა მეგობრობა მქონდა ერთ დროს... უერთმანეთოთ სულს არ დავბერავდით... ბედნიერი ქალია!

ო ნ ი ს ი მ ე

კიდევ უფრო ბედნიერი იქნებოდა, რომ მისი უფროსი ვაჟის შვილი დეენახა... ერთობ წუხს, რომ რძალი სუსტი ქალი გამოადგა შვილოსნობაში

მ ა რ თ ა

მის ადგილზე სულაც არ ვიჯავრებ მაგაზე!.. ერთს არა ჰყავს დ მეორეს ეყოლება!.. სხვის ხელში ხომ არ გადავა მამული!.. აგერ, ჩემს ოსიკოს არ შეემინება?! მზითვიან ქალს მზითევით თავს აღარ მოატყუებინებს... მზითევი, თუ კაცი ნაკლებულობის შესავსებია, ღმერთმანი!.. ჩემი ოსიკო სხვებსავით ვაჭრობას არ იკადრებს... შეხვდება სადმე ერთ ლამაზ, კოხია ქალიშვილს და თავათაც გულს გეიხარებს და დედასაც გაახარებს მისი შერთვით!.. ასე არაა, ოსიკო ჩემო? (ოსიკო იცინის)

პ ე ლ ა გ ი ა

შენ დავენაცვლე მაგ მოქარგულ ენაში!..

მ ა რ თ ა

რასაკვირველია... რასაკვირველია!..

ო ნ ი ს ი მ ე

მზითევი მაინც არაა დასაკარგავი ყმაწვილებისაგან, ბატონო მართა!უ

პ ე ლ ა გ ი ა (თავისთვის)

გაგიხმა ენა!..

ონისიმე

ჩემს რძალს რომ მზითევი არ მოჰყოლოდა, სწორედ არ შემოვუშვებდი შვილს სახლში... ყმაწვილმა თავი უნდა დეიფასოს...

მართა

ჩვენ ძველებურად ვირჯებით, ბატონო ონისიმე!.. ახლანდელი ყმაწვილები მოწონებას უყურებენ მარტო... მოწონებით იციან საქმის გათავება... არა, ოსიკო ჩემო? ი შენი კაი დედა ნუ მოგიკვდება?

ოსიკო (ღიმილით).

კი, ბატონო!

ონისიმე

გამა გიცხონდება!

მართა

რასაკვირველია!.. ჭკვიანი, დინჯი, გაგებული ახლანდელი ყმაწვილი კაცი მზითვის გულისათვის არ დაჰკარგავს კარგს, ლამაზს, კაი ხასიათის და საოჯახოდ გამოსადეგ ქალს!.. არა, ბატონო ონისიმე?.. ტყუილს ვამბობ, ოსიკო ჩემო, შენ გენაცვალე?

ონისიმე

კი, ბატონო მართა...

მართა

გვაცალეთ, ბატონო!.. (ოსიკო იცინის, შემოდის კაროჟნა). დარისპან ქარსიძის ქალიშვილი გახლავსთ! (კაროჟნა ხელს ჩამოართმევს და დაჯდება თავისთვის) მართალს ვამბობ, თუ ვტყუი, ოსიკო ჩემო?

ოსიკო

მართალია!

მართა

აბა, რა!..

ონისიმე

თქვენ ნუ მომიკვდებით, თქვენმა შვილმა რომ უმზითო მოგაყენოსთ კარზე...

მარტა

ვიცოცხლო, ასე თქნა! უკი, ბატონო ონისიმე! მარა მარტო ეს მუსაიფი ხომ არ გვეყოფა, ეს ღმერთმაც იცის და კაცმაც... (სიცილით გავა, მას მიჰყვება ნატალია, მერე პელაგია. ამათ შემდეგ კაროჟნაც შებრუნდება ოთახში, სადაც მამა მისი წევს.

გამოსვლა მერვე

ოსიკო და ონისიმე

ონისიმე (ხანმოკლე სიჩუმის შემდეგ)

ეს ჩვენი მასპინძელი რადაც კრიმანჭულებით გველაპარაკება... მგონი, იმ თავისი ნათლულის თავი უნდა რომ მოგაწონოს... უკან რომ გეიყოლია მიფრინია-მოფრინია!..

ოსიკო

აქვს რამე?

ონისიმე

ამ აბზეკილი ცხვირისა, წვრილი ტანისა, შეღებილი წარბებისა და მარდი ფეხების, რასაც ხედავ, მეტი არაფერი, ბიძიკო.

გამოსვლა მეცხრე

იგინივე, დარისპან, შემდეგ კაროჟნა

დარისპან

აზნაური დარისპან ქარსიძე!..

ონისიმე

ვეღარ მიცანიო, ბატონო დარისპან?.. ჩემი ბიძაშვილის შვილი ოსიკო ხარებაძე!..

დარისპან

ოჰ, ღმერთო მომკალი!.. მაპატიეთ, ბატონო ონისიმე, ხშირად ამ ბოლო დროს გზაში

ვარ ხოლმე გაკრული... ერთობ ვილახები და ამის გამო... ეს ბავშვიც-კი გამელახა ნამეტანი!.. რას იზამ, ბატონო ონისიმე დ ოჯახის პატრონი კაცი ვერ დაკარგავ ვერც ნათესავს, ვერც კეთილს, ვერც მოყვარეს... ამას კი დიდი მისვლა-მოსვლა სჭირდება.

ო ნ ი ს ი მ ე

მართალი ბრძანებაა!.. დიდი ხანია აღარ გვინახავს ერთმანეთი...

დ ა რ ი ს პ ა ნ

კარგა ხანია, ბატონო ონისიმე... ოჯახს ვუნდები... დიდი სამძიმო საქმეა ოჯახი, ბატონო ონისიმე... თელათ კაცს მოგინდომებს... ნამეტურ, როცა შენდა გუნებისად გაქვს მოწყობილი...

ო ნ ი ს ი მ ე

მართალია... მართალია!..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

როცა ოჯახში გეგულება რამეს. უნდა მოგახსენოთ, წინათვე ურიგო ოჯახი არ გვექონია... მარა ჩემი მეცადინეობით, დთამამად შემძლია მოგახსენო, დ სწორედ რომ კარგად მოვაწყე ამ ბოლო დროს. გაიმებათ, რომ შემობრძანდეთ, ბატონო ონისიმე, თქვენ ნუ მომიკვდებით!.. პურიათ, ღვინით, სასმელ-საჭმელით!.. ერთობ შევმატე, ონისიმე ჩემო!.. ნამყოფ კაცსაც იამება... გადავეყვი კი!..

ო ნ ი ს ი მ ე

დიდი ამბავია კაი ოჯახი, ბატონო დარისპან!.. დიდი შეღავათია!.. იმით მაქვს გული გახსნილი, ოჯახი რომ სავსე მეგულება!.. თქვენ ნუ მომიკვდებით, დარისპან, ჩემი თეთრი ღვინო რომ გამახსენდება, დ ჟეთი ხუთი საპანე მისხია, დ გულს იმწამსვე ყოველივე დარდი გადამეყრება...

დ ა რ ი ს პ ა ნ

კმაყოფილად რომ მიყურებენ, თქვენ ნუ მომიკვდებით, ისეთი პირები მსტუმრობენ, რომ ზოგიერთ თავადიშვილს არ იკადრებენ... ჩემ ოჯახში კი მოუხარიათ!.. სიამოვნებით იცინის დიდ პატივისცემაში ჰყავთ ამ უცხო და განათლებულ პირებს ჩემი ცოლ-შვილიც...

ო ნ ი ს ი მ ე

დიდი განძია კაი ოჯახი!.. დიდი განძია, დარისპან ჩემო!.. მარა დიდი სადავიდარაბოც, დ კარი მუდამ ღია უნდა გქონდეს... სტუმრიანობასა და მისვლა-მოსვლას დიდი ამბავი სჭირდება!.. ვისაც არაფერი აქვს, უფრო თავისუფლადაა, ჩვენ ნუ მომიკვდებით... ჩვენ ნამეტანიც გვემართება ხშირად...

დ ა რ ი ს პ ა ნ

უნდა გავუძლოთ!.. ხანმოკლე სიჩუმის შემდეგ ქალიშვილები რამდენი გყავთ, ონისიმე ჩემო?

ო ნ ი ს ი მ ე

სამი...

დ ა რ ი ს პ ა ნ

ისემც კაი დაგემართოსო!..

ო ნ ი ს ი მ ე

კაი არაა, მარა რა ვუყო... თავთავისი ყველას გადადებული აქვს... ვისაც ამოირჩევენ და მოიწონებენ, იმას გავატან, თუ არა და იყვნენ... ჩავაცმევ, დავახურავ, ფეხშიშველს არ გავარონიებ და...

დ ა რ ი ს პ ა ნ

დიდი ღვთის წყალობაა!.. სანამ კარგ ყმაწვილს არ შეხვდება, არც კარგი მშობელი და არც გონიერი გასათხოვარი, რასაკვირველია საქმეს არ გადასწყვეფს... იცოცსლეთო, მთხოვნელები ბევრი დამიდიოდეს... მარა, სანამ კარგს არ შევხედავ, რაზე გავაგდო ჩემი მასიამოვნებელი ქალი ოჯახიდან? ონისიმე ნამდვილია... ნამდვილია!..

გამოსვლა მეათე

იგინივე, მ ა რ თ ა , პ ე ლ ა გ ი ა და ნ ა ტ ა ლ ი ა

მ ა რ თ ა

(ნატალია სუფრას აწყობს)

ნურას უკაცრავად, ბატონებო, სგირო! ჩემი მარტოხელობის ბრალია... (ოისიკოს) ასე აწვალეთ ახლანდელი ყმაწვილები მოხუცებულ დედებს დროზე შემფარავის მოუყვანლობით!.. კაია, რომ კიდევ ამისთანა მარჯვე ნათლული მყავს!..

ო ნ ი ს ი მ ე

აგერ ძველი ნაცნობობა განვაახლეთ, ბატონო მართა, მე და ბატონმა დარისპანმა და საგულისხმიერო მუსაიფში გავებით...

მ ა რ თ ა

კაი დაგემართოსთ!., მაგას რაღა სჯობია მ ა რ თ ა (ოსიკო ონისიმესთან გადადის).

დ ა რ ი ს პ ა ნ

კაროჟნა ბოშო, შენ რავა გაჩერებულხარ? დატრიალდი შენებურად!.. მამიდაშენს მოეხმარე!

მ ა რ თ ა

რაზე მიწუხებ, დარისპან?

დ ა რ ი ს პ ა ნ

რა შეაწუხებს?! მე შენ გეტყვი, არ ემარჯვება მაგისთანები!

მ ა რ თ ა

იყავი, მამიდა!.. მყავს ამისთვის აგერ ჩემი ნათლული!

დ ა რ ი ს პ ა ნ

მუხლებს მაინც გეიმართავს: ზეზე არ ამდგარა რა ხანია!.. ჰო, მიდი ბოშო!.. (კაროჟნა ხან რას შემოიტანს, ხან ისე დაჰყვება ნატალიას. დარისპანი ხმა დაბლა მართას) მართა ჩემო, ეს ყმაწვილი ცოლსათხოვი უნდა იყვეს ვატყობ, ისე გამოიყურება...

მ ა რ თ ა

არ ვიცოდე, შენ არ მომიკვდე!..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

კი, ასე-უნდა იყვეს!. უნდა მომეხმარო, შენ გენაცვალე!..

მ ა რ თ ა

რაში?

დ ა რ ი ს პ ა ნ

კაროჟნა უნდა შევადლიო... ბიძამისს შემძლია მივმართო, დ ერთობ პატივისმცემელია ჩემი, დ სიხარულით კილამ გადაირია, რომ დამინახა, მარა შენი სიტყვა მირჩევნია, მართა ჩემო!.. ახლავე უნდა გადამიწყვიტოს!..

მ ა რ თ ა

დარისპან, ასე რავა დავეტაკო... ჯერ ფეხიც არ შემოუდგამს სახლში... სამერმისოდ გადავდვით...

დ ა რ ი ს პ ა ნ

სწორედ არ შემიძლია!.. მერე სადღა ვსდიო მაგას დ აგერ მყავს და ბარემაც ახლავე გავიგებ ყველაფერს!..

მ ა რ თ ა

დარისპან, რომ დამკლა, არ შემიძლია ახლა მაგაზე ლაპარაკი!..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

უკაცრავად შეწუხებისათვის!.. (განშორდება უკმაყოფილოდ) დასწყევლოს ღმერთმა, შენი სისხლ-ხორაოც ორგული გიხდება დღეს!..

პ ე ლ ა გ ი ა

(მართასთან მივა. ხმადაბლა)

რას გეხვეწებოდა, შენი ჭირი შემეეაროს?

მ ა რ თ ა

სისულელე მაგისი!..

პ ე ლ ა გ ი ა

შემეწიე... ღვთის გულისათვის შემეწიე... ღმერთი შეგეწევა!

მ ა რ თ ა

ჰო, კაი, კაი!უ (მიიწვევს ჩაიზე) ბატონო ონისიმე, ოსიკო ჩემოუ

დ ა რ ი ს პ ა ნ

უკაცრავად ვარ ასე მცირედისათვის, მარა რაც გაგვეწყობოდეს!..

ო ნ ი ს ი მ ე

გმადლობთ... ახლავე გაიხლებით (ისევ დარისპანს ელაპარაკება).

მ ა რ თ ა

შენ.მაინც მობძანდი, ოსიკო ჩემო! იმათ ისაიდუმლონ! (მიაწვდის სტაქან ჩაის) ეს

სტაქანი უსათუოდ საგულდაგულოდ შენთვის დაუსხამს ამ ქალიშვილს... იმწამსვე შევატყვე, რავარც შევხედე!.. უსათუოდ გემოსაც სხვანაირს ჩაატანდა!.. აბა ნახე, თუ ასე არა!.. (მიააწვდის).

ო ს ი კ ო (იღიმება).

გმადლობთ!..

მ ა რ თ ა

კაროჟნა, რავა ზიხარ მარტოდ, შენ ვენაცვალე?

კ ა რ ო ჟ ნ ა

რა მიჭირს, ბატონო?.. (ადგეგა და გასდევს ნატალიას, რომელიც ხშირად მიდი-მოდის. შემდეგ პელაგია მოისვამს გვერდით და მუსაიფში შეყოლას ცდილობს).

მ ა რ თ ა

იმათ იმუსაიფონ იქ. ჩვენ არაფერი დაგვაკლდება! ეს ჩემი ნათლული, როგორც ეტყობა, თავს გყვება, დ არაფერი არ ეზოგება, რაც კი სახლში მონახა, აგერ გვიწყობს წინ!.. (ნატალიამ მურაბა დადგა) ეს მურაბა ამ ყმაწვილს? ნამეტანს უშვები, შენ გენაცვალე!.. ასე უცბად მოგაწონათ თავი ამ ბედნიერმა კაცმა? (ნატალია გრეხით გაშორდება) ცუდი ნათლული მყავს, ოსიკო ჩემო? ა? ხომ კოხტა გოგონაა, ის შენი კაი დედა ნუ მოგიკვდება, ა? ხომ კარგია?

ო ს ი კ ო (ღ ი მ ი ლ ი თ)

კი, ბატონო!

მ ა რ თ ა

პო, მცოდნია მე ყმაწვილი კაცების გემოვნებას ამბავი, მცოდნია (იცინის) ყველგან კი ვერ შეხვდები ამისთანას!.. შენც არ მომიკვდე...

დ ა რ ი ს პ ა ნ

კაროჟნა, ბოშო, აქ მოართვი ჩაი, ბატონ ონისიმეს!.. (ნატალია გადახედავს პელაგიას და ნელა იცინის. კაროჟნა წამოდგება, აიღებს სუფრიდან ჩაის და მიაქვ).

მ ა რ თ ა

გაგვიდექით, გაგვიდექით განზე, განა?.. (კაროჟნას გაუვარდება ფინჯანი და გატყდება).

დ ა რ ი ს პ ა ნ (წამოვარდება).

რა ეშმაკებმა დაგირბინეს მაგ ხელეზში, შე უხეირო? (კაროჟნა ბოჭავს ნატეხებს და ნატალიაც ეხმარება).

მ ა რ თ ა

არაფერია, არაფერიაუ რა თუყოთ!..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

ძალიან არ დამიმოწმა თავის სიმარჯვე!.. არა, გამოუბრუნებლად რავა გაგლახა მგზავრობამ, შე შერცხვენილო!..

მ ა რ თ ა

რაზე კლავ მაგ ბოვშს, დარისპან, ერთი ჭიქის გულისათვის?

დ ა რ ი ს პ ა ნ

არა... თავის დღეში რომ არასფერი გატეხია ხელში... რაღა ახლა აქ მოუვიდა მარცხი!.. მთელი ოჯახი მაგის კისერზეა, მაგაა ჩემი ამშენებელი... თავის დღეში ოჯახისათვის არაფერი უზარალებია...

ო ნ ი ს ი მ ე

აქ მობრძანდი, დარისპან... საჯავრებელი სხვაც ბევრი გვაქვს... ერთ ფინჯანს ამისთანა სუფრას რავა გადააყოლებს ადამიანი... დარისპანი მივა სუფრასთან დაბრძანდით... დაბრძანდით!..

მ ა რ თ ა

მოითმინეთ, ახლავე ყველას გაგამხიარულებენ ეს ყმაწვილები... ესენი თუ ერთი არ ვათამაშე, რავა შემძლია ისე!.. რას იტყვით ამაზე ბატონო ონისიმე?

ო ნ ი ს ი მ ე

რთლის და ილუკმება ალიან მოუხდება ამ სუფრას, ღმერთმანი...

მ ა რ თ ა

შენ უნდა იცოდე, კაროჟნა ჩემო, ბუზიკა?

კ ა რ ო ჟ ნ ა

კი, ბატონო...

და რ ის პ ა ნ

რავა არ იცის!

მ ა რ თ ა

აბა, ნატალია ჩემო, წამოდი ჩემთან... მომანახვინე, საცხა მაქვს შენახული... (გავლენ).

და რ ის პ ა ნ

არა, ამ ჩემმა ქალბატონმა რომ თავი გამოიჩინა, ჰმ? თავის დღეში არაფერი გაუტეხია, უცნაური მარჯვეა...

პ ე ლ ა გ ი ა

რა ვუყოთ, ჩემო ბატონო... შეხდომაა...

და რ ის პ ა ნ

ჰმ, რავა რა ვუყოთ? შე დალოცვილო, ვინც ამბავი არ იცის, სხვნიარად იფიქრებს...

ო ნ ის ი მ ე (ოსიკოს).

ერთობ მოწადინებულია, ქალიშვილი მოგათხოვოსუ

ო ს ი კ ო

აქვს რამე?

ო ნ ის ი მ ე

გვევიგებ... ძლიან კი იჩარჩება!..

გამოსვლა მეთერთმეტე

იგინივე, მ ა რ თ ა და ნ ა ტ ა ლ ი ა გარმონიკით

მ ა რ თ ა

აბა, მამიდა, დაუკარი, შენ გენაცვალე!..

პ ე ლ ა გ ი ა (მართას ხმსადაბლა)

მოილაპარაკეს, მართა ჩემო...

მ ა რ თ ა

ნატალია, აბა შენებურად ჩამოგვიქროლეს. (ნატალია იგრიხება).

პ ე ლ ა გ ი ა

არ გესმის? (კაროჟნა უკრავს გარმონიკს, ნატალია ცეკვავს).

მ ა რ თ ა

მარგალიტია, მარგალიტი!..შენ არ მომიკვდე, მეორე ამისთანა ძვირად სადმე შეგხვდეს. სული ნუ დამიწყდება, რომელ ოჯახში შევა, სწორედ გაანათლებს იმ ოჯახს!...სული ნუ წამიწყდება!უ (ნატალიამ გაათავა თამაში) ახლა ორივემ, ორივემ..

ო ს ი კ ო

არ ვიცი თამაში, ბატონო მართა.

მ ა რ თ ა

კაი, დედა ნუ მოგიკვდება!.. ორივემ, ორივემ!.. ერთი შემახედვინეთ. რავა დაშვენდებით ერთმანეთს! (იცინის).

ო ს ი კ ო

ღმერთმანი, კაი ხანია არ მითამაშნია!..

მ ა რ თ ა

თავი დაუკარი, ყმაწვილო!.. არ შეიძლება, უსათუოდ უნდა ითამაშოთ ორივემ ერთად!...დაუკარი. შენ გენაცვალე!.. ნატალია თხოვე, თხოვე! (ნატალია თავს უკრავს, ცეკვავენ).

პ ე ლ ა გ ი ა

ისინი კიდევ ჩურჩულობენ, მართა ჩემო!..

მ ა რ თ ა

პელაგია, მაცალე თუ გიყვარდე!.. ბრავო!... ბრავო!.. ონისიმე ჩემო, ამათ შეხედეთ... რავა შვენით! (ოსიკო გაათავებს ცეკვას, იქით წავა, იწმენდს ოფლს).

ო ნ ი ს ი მ ე

კაი მოგცეთ ღმერთმა... ორივე კარგები არიან, სწორედ!..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

(მივა კაროჟნასთან. ონისიმე მართასკენ მიიწეეს და ელაპარაკება).

აბა ახლა, ბოშო, შენ, კაროჟნა, გამოდი!..

პ ე ლ ა გ ი ა

ჩემმა ნატალიამ რომ არ იცის ბუზიკა, ჩემო ბატონო!..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

არაფერია!.. ბოშო, ქე რომ იცი... ქეც დაუკარი, ქეც ითამაშე!..

მ ა რ თ ა

ცარიელი ენაა მაგ საწყალი!.. ტრაბახობასაა გადაყოლილი!..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

რას უყურებ, ბოშო? ჰე? (კაროენა ააჭიკყვინებს გარმონიკს).

მ ა რ თ ა

ნულარ სწუხდები, შენ გენაცვალე! ნულარ სწუხდები!.. (ონისიმე და ოსიკო აივანზე გადიან)..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

ჩამოუაროს ამანაც... რა უჭირს, მართა ჩემო! ისიამოვნონ!..

მ ა რ თ ა

ვილამ? ისინი, ე, აივანზე გავიდნენ!.. (ჯერ ნატალია გავა, უკან კაროჟნა გაჰყვება. პელაგია გულმოსული განზე დგას).

გამოსვლა მეთორმეტე

მ ა რ თ ა , პ ე ლ ა გ ი ა და დ ა რ ი ს პ ა ნ

მ ა რ თ ა

გადამეტებული არაფერი არ ვარგა, დარისპან!..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

მაკვირვებ, მართა ჩემო! ჩემი სისხლ-ხორცი ხარ... უნდა მეწეოდე... შენ კი, პირში
გეტყვი, უკან მიყენებ შვილს!

მ ა რ თ ა

ახირებული თუ გინდათ, ეს არის!..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

ბრმა კი არა ვარ, შენ გენაცვალე!.. კარგად ვხედავ ყველაფერს!..

მ ა რ თ ა

გინდა მაწყენიო, სხვა არაფერი, დარისპან!..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

რა ვქნა!.. რაღაზე მიმაღავ .დ ცხადია, შენს სისხლ-ხორცს ივიწყებ და სხვისთვის
ფიქრობ!.. პირში გეუბნები, რა... .

პ ე ლ ა გ ი ა

(გ აჯავრევით წინ წამოიჭრება).

ძალიან უკაცრავად ბმანდებით, ჩემო ბატონო! ჩემს შვილს გთხოვთ თავი დაანებოთ!..
არავისაგან წარამარა სახსენებელი არ გახლავსთუ არა!უ

დ ა რ ი ს პ ა ნ

არც უხსენებია ვისმეს!..

პ ე ლ ა გ ი ა

თქვენ თუ ხვდებით რამეს, ჩვენც სულ გამოტვინებული დაა სმენა
მოკლებული ტყვილა გგონივართ! თქვენ საქმეს ვერ ახერხებდეთ დ ჩემი შვილი რა
ხელწამოსაკრავიას

მ ა რ თ ა

კარგია, პელაგია! არავინ გაგიგონოსთ, ღმერთო მომკალი!.. სირცხვილია!..

პ ე ლ ა გ ი ა

არავინ ხელის შემშლელი არა გყავთ, ჩემო ბატონო... არავინ არ გეცილებათ მაგ
ყმაწვილში!

და რ ის პ ა ნ

სულაც არ ვწუხვარ მაგაზე... თუკი საქმე მოვინდომე, თქვენი შეცილებით დარწმუნებული ბრძანდებოდეთ, ვერასფერს დამაკლებთ!.. თქვენ არ მომიკვდეთ, თუკი საქმე მოვანდომე!..

პ ე ლ ა გ ი ა

მონდომებული ხართ და ეს არის!.. ვერ ვხედავთ თუ?..

და რ ის პ ა ნ

თუ გინდ ასეც იყოს ღმერე რა?.. რა მერე?

მ ა რ თ ა

სირცხვილში ნუ მაგდებთ, ღმერთო მომკალი! ეგ რა ამბავია?! პელაგია, გაშორდი, თუ ღმერთი გწამს!.. .

პ ე ლ ა გ ი ა

გავშორდები, ბატონო, გავშორდები!.. თავიან-ფეხებიანად მიირთვან მათგან მოწონებული ყმაწვილი... ოღონდ ჩემს შვილს თავი დაანებონ!.. ტყუილუბრალოდ ნუ მიხსენებენ... ნუ, ნუ მიხსენებენ! (გავა გაჯავრებული).

და რ ის პ ა ნ

გასაკვირველია, ღმერთმანი, ზოგიერთის საქმე!..

მ ა რ თ ა

გახაკვრაელი შენი საქციელია, დარისპან... ჩხუბითა და დავიდარაბით რა უნდა გეიტანო?

და რ ის პ ა ნ

ბატონო, შემოგებვეწე დახმარებას დ უარი მითხარი... მე ჩემით ვარიგებ საქმეს... რა იქნა ამისთანა? შე დალოცვილო, ვცდი,. ეგებ ჩემი შვილის ბედი იყვეს. რას ვშვრები ამისთანას, გზას რომ მიკრავთ ყოველ მხრიდან?..

მ ა რ თ ა

ვინ გიკრავს გზას, ყმაწვილო?

და რ ის პ ა ნ

თქვენ... შენ და ეს შენი ნათლიდედა...

მ ა რ თ ა

ჰმ, ახირებული თუ გინდაო ეს არას...

დ ა რ ი ს პ ა ნ

შემოტანაზე ხელი არასფერს მოაკიდებინეთ ბოვშს... თამაში არააო საჭირო... იმისთანა დროს რადაც წამოიძახეო, რომ ჭურჭელი თავზე გადაამსხვრევინეთ იმ უცხოებისათვის... მეტი ხელის შეშლა იქნება? შენ გინდა მოაწონო შენი ნათლული... ბატონო, შეხედოს ჩემს შვილსაც, რომლის ბედიც გასჭრის, ის იქნება და ის... რა საწყენია ახლა ეს? - .

მ ა რ თ ა

არავას არ წყინს... არავის... არა... ოღონდ ჩხუბს თავი დაანებე, თუ ღმერთი გწამს!..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

მართალია, შენს სახლში ვარ, მარა, უფროც რომ გეწყინოსთ, უკან ვერავინ ვერ დამახევინებს, მართა!.. შენც არ მომიკვდე!.. უფრო მეტიც რომ დამესიოთ... გზა შემიკრათ, დ ჩემი უნდა ვქნა! მე შენ გეტყვი, ყოველ ნაბიჯზე გხვდებოდეს ისეთი ყმაწვილი, ცოლის თხოვნას რომ ეპირებოდეს!..

მ ა რ თ ა

ბატონო, რაც გინდა, ის ქენი, ოღონდ ჩხუბსა და დავიდარაბას ამაშორე!

დ ა რ ი ს პ ა ნ

ჰმ, იმ გამჭკნარ ნათლიდედას თუ აგრე სული უწუხს სამი ქალიშვილის სახლში ჯდომით... მე, შე დალოცვილო, ოთხი მყავს... ოთხი მყავს!.. ყოფილიყავი ჩემს ადგილას, გნახავდი, რა ამბავშიც იქნებოდი, კი... გადის აივანზე გაჯავრებული.

მ ა რ თ ა

ჰმ, წინდაწინ ვიცოდი, ამისთანა ამბავს დამაწევდა მაგ შეჩვენებული!.. ტყუილა კი არ დამცეცხლა, ეზოში რომ ფეხი შემოდგა... შენმა სიცოცხლემ, შენ მე გზა გადამიარო! (მიდის აივნის კარებთან). ოსიკო ჩემო, არ დაგგრილოს, შენ გენაცვალე, ნათამაშები ხარ... გაოფლიანებული ხარ!. აქ შემობრძანდი, შენი ჭირიმე... არ გაცივდე!..

ო ს ი კ ო

არა, ბატონო! (შემოვა).

გამოსვლა მეცამეტე

მ ა რ თ ა დ ა ო ს ი კ ო

მ ა რ თ ა

აგერ დაბრძანდი, შენ გენაცვალე!.. (ღიმილით და ეშმაკურად) შენთან ერთი საიდუმლო მაქვს... კი ნუ იუცხოვებ ჩემს სიტყვას... დედა-შვილობამ, ჩემი ივლიტეს სიყვარულობა მალაპარაკებს დ ღვითონ ის მოგიყვება, თუ რა სიყვარულობა გვქონებია ერთმანეთში... მწარე გულით მონდომებული ვარ, მისი ჭირი შემეყაროს, რომელიმე უხერომ მის კაი ოჯახში ფეხი არ შედგას დ ახლა ყველა აჩრის ყმაწვლებს ქალს, ადვილადაც შეაცდენენ კიდეც გამოუცდელ ყმაწვილს დ ძვირფასი მისი სიცოცხლე და მისი კეთილი გული არ დამეჩაგროს!.. დროა აწი შენთვის, დედაშვილობამ, ოჯახს მოეკიდო, ის შენი კაი დედის გულიც გაახარო შენი ბედის დანახვით თქვენი ოჯახის სიკეთე რომ მსურს სულითა და გულით, იმიტომ გეთამამები და ასე პირდაპირ გეუბნები, თვარა სხვისათვის ენასაც არ გავანძრევ!.. არ მომიკვდეს შენი თავი!.. იმ ჩემს ნათლულს რომ უყურებ, შეხედულობით ხომ არი და არი დ უკეთესობა რადა მოეთხოვება ქალიშვილ ქალს..- თვითონ ხედავ, შენ გენაცვალე, ამასთანავე რა ძვირფასი ხასიათი, საოჯახო საქმის მცოდნე, მოხერხებული სიტყვა-პასუხი... გამოგაჩენს კაცთან! ოჯახს გაანათლებს, დედაშვილობამ, ოჯახს გაანათლებს!.. გადამეტებული ერთგული ოჯახისა და ქმრისა დ მეორე ძნელად თუ გამოკიდეს მაგისთანა!.. მზითევეზე თუ იტყვის კაცი, შენისთანა ყმაწვილი არც კი უნდა გამოეკიდოს მზითევს!.. დედაშვილობამ, ძვირფასი ცოლი გეყოლება ყოველნაირად!.. ნუ დაჰკარგავ ამისთანა ძვირფას ქალს!.. ენდე ჩემს სინდისს, სასარგებლო და საბედნიერო საქმეს გირჩევ!..

ო ს ი კ ო

მადლობას მოგახსენებთ... მარა...

მ ა რ თ ა

რა მარა, შე კაცო?... მერწმუნე, შესადარს ვერსად ნახავ...

ო ს ი კ ო

დანიშნული მყავს, თვარა თქვენს რჩევას...

მ ა რ თ ა

დანიშნული გყავს?! მომკალი და აქამდისინ არ გამახარე?! გაგაბედნიეროს, შვილო, ისე, რავარც შენ გუნებას ენატრებოდეს!.. ერთობ გამხარებია, შენ ნუ მომიკვდები!.. ერთობ გამხარებია!.. რატომ მიმალავდი მერე, შე კაი კაცო?..

ო ს ი კ ო

არა, ბატონო... შემთხვევა არ მქონებია მეთქვა...

გამოსვლა მეთოთხმეტე

იგინივე, ონისიმე და დარისპან

ონისიმე

ოსიკო, აღარ წევიდეთ აწი? გაგიტკბა, მგონი, აქ ყოფნა!..

მართა

თქვენ მაინც რატომ არ გამაგებინეთ ბატონო, ონისიმე, რომ ჩემს ოსიკოს დანიშნული ჰყოლია, ა?

დარისპან (გაოცებით).

დანიშნული ჰყოლია?!

ონისიმე

მეც ახლა გევიგე, თქვენ ნუ მომიკვდებით! აგერ, ამ თქვენს აივანზე რჩევას ვაძლევდი, ერთ-ერთი ამ ჩვენს ქალიშვილებში ამოერჩია, და უკეთესს სადღა ნახავს, და საქმე გეეთავებინა, და მაშინ გამომიცხადა თავისი ამბავი, და მართალი უნდა მოგახსენოთ, კილოზედ შევატყვე რომ შენანებულია, ამ ქალიშვილების დანახვის შემდეგ, რომ ცოტა აჩქარებულა მაგ ჩემი ნათესავი კაცი და სხვაგან გაუთავებია საქმე...

მართა

სანანებლად ღმერთმა ნუ გაუხადოს, თვარა დროით სჯობია შეცდომის გასწორება... სანამ კიდევ მოეხერხება...

დარისპან

რასაკვირველია, რასაკვირველია!..

ოსიკო

მშვიდობით ბძანდებოდეთ!..

მართა

დიდად მესიამოვნებოდა, რომ არ აჩქარებულყავით...

ოსიკო

მადლობთ... ხვალ ადრე უნდა გიახლოთ...

ო ნ ი ს ი მ ე

დილით აპირობხ გაბრუნებას, სწორედ!.. მშვიდობით ბრძანდებოდეთ!
(პელაგია, ნატალია და კაროჟნა შემოდინან. გამოეთხოვებიან. გაჰყვება მართა).

დ ა რ ი ს პ ა ნ

წამო, ბოჟო, შენ აჟ!.. (კაროჟნა მიჰყვება იმ ოთახში, სადაც დარისპანს ეძინა).

გამოსვლა მეთხუტმეტე

პ ე ლ ა გ ი ა დ ა ნ ა ტ ა ლ ი ა

პ ე ლ ა გ ი ა

დანიშნული ჰყოლია მაგ ოხერს!

ნ ა ტ ა ლ ი ა

რა იყო ახლა... რას გამორჩით, რომ მაიმუნივით მაჩანჩაღეთ ვიღაც ოხრის წინ? რას გამორჩით?

პ ე ლ ა გ ი ა

დეიწყე... დეიწყე შენებურად!.. მოგეცა მიზეზი...

ნ ა ტ ა ლ ი ა

სიკვდილი სჯობია თქვენს ხელში ყოფნას. სიკვდილი!.. არც კი გესმით, რას ჩადიხართ!.. დეინახავთ ვიღაც ოხერს თუ-არა და...

პ ე ლ ა გ ი ა

აბა, რა ვქნა, შე დაწყევლილო, რა ვქნა, რა? მასწავლე ერთი... ღმერთმანი, აღარ ვიცი, რა შავ წყალში გადავვარდე!.. შე უკუღმართო, თუ კაცს შენი თავი არ დაანახვე, შენი ღირსება არ აჩვენე, ისე რომელი სულელი მოგკიდებს ხელს? რიმლრი გადარეული გეცემა, ცოლად წამომყევით?

ნ ა ტ ა ლ ი ა

გადარეულებიც და სულელებიც თქვენვე ხართ!

პ ე ლ ა გ ი ა

გაგიხმა მაგ მწარე ენა, შვილო!.. მაგ მწარე ენა გაგიხმაო!.. რატომ გაუჩნდით თქვენ თქვენს დედას საწვალეზლად, რატომ, რატომ? .

ნ ა ტ ა ლ ი ა

არავინ არ გაწვალეთუ თქვენ იწვალეთ თავსუ თქვენვეუ თავი დაგვანებეუ ათასჯერ მითქეამს!..

პ ე ლ ა გ ი ა

ათასნაირად ვეწვალევი, თავს ვაკლავ დ კაცმა ხელი არ მოგვიდათ... თავი რომ გაგანებოთ, ვილა შემოგხედავთ, თქვე შავ დღეზე გაჩენილებო, ვილა?.. უნდა ჩაბერდეთ თქვენს ნაცარში, თქვე უბედურებო?!

ნ ა ტ ა ლ ი ა

ჩავბერდებით დ ჩავბერდებით!.. რა ვქნათ ახლა?

პ ე ლ ა გ ი ა

უმადურებო, უმადურებო!.. ჩემი შრომის მაგიერია!.. ვაი დედიტქვენის ბრალი... ვაი დედიტქვენის ბრალი თქვენს ხელში!.. (გულდაწყვეტილი გადის. ნატალიაც უკან გაჰყვება, შემოდის დარისპანი).

გამოსვლა მეთექვსმეტე

დ ა რ ი ს პ ა ნ და კ ა რ ო ჟ ნ ა

დ ა რ ი ს პ ა ნ

ხომ არაფი დაგვიწყებია, ბოშო? - . . . -

კ ა რ ო ჟ ნ ა

ყაბალახი რა უყავი?

დ ა რ ი ს პ ა ნ (დაიხედავს).

ჰმ, დაძებნე, იქ ეგდება სადმე... ყაბალახი კი არა, რატომ ჩემი თავი არ მავიწყდება, რაც შენი გულისათვის მე უსიამოვნობა მხვდება!.. რა ვქნა, რა გაჭირდა ერთი ქალიშვილის გათხოვება! ჩამრჩენია ხელში და ესუხ არის...

კ ა რ ო ჟ ნ ა

მიაგდებ ყოველთვის სადმე... (ყაბალახს გამოიტანს და ბეჭებზე მოახვევს).

დ ა რ ი ს პ ა ნ

შენ მიგაგდებდე სადმე, შვილო, რამენაირად და ამისთანა ყაბალახს, თუ გინდა, ათასს ჭირი მოუჭამია!

გამოსვლა მეჩვიდმეტე

იგინივე და მ ა რ თ ა

მ ა რ თ ა

მიემგზავრები, დარისპან?

დ ა რ ი ს პ ა ნ

გოვუდგეგი გზას, შენი ჭირიმე... რაღას შევაჩერდე აწი... ნეტავი აღრეც გამედგა ფეხი... ერთი წამით შემოვიარე და უსიამოვნების მეტი რა მოგაყენე?! ჭურჭელი დაგიმტვრიე, კილამ ჩხუბი აგიტეხე...

მ ა რ თ ა

კაი, თუ გიყვარდე!.. რა იყო ამ გლახაკმა წასვლისას რომ დაგვახალა დანიშნული მყავსო?.. დიდი ამბავი არ გამოგვიცხადა?! ჰმ... ორ სიტყვას ძლივს უყრის თავს და რავა მოაქვს თავი!.. დავასხი ლაფი!.. დედამისის პატივისცემით, თვარა სულაც სახლში შემოსაშვები არ იყო!.. დედამისივით იპრანჭება და იგრიხება! მაგისთანა ყმაწვილისათვის რავა ავწრიალდები!.. აჩქარებული კაცი ხარ, დარისპანი ნუ მომიკვდება!.

დ ა რ ი ს პ ა ნ

ჰმს. ნუ აჩქარდები, შენ გენაცვალე... ამას გპრდა სახლში სამი ამხელა მიზის კიდევ... სამი ეგერ შენს ნათლიდედას ჰყავს... სამი იმ დიდ ბატონ ონისიმეს... რომელ ოჯახს ნახავ, ასე არ იყოს?.. ნუ აჩქარდები, როცა ამდენ ქალიშვილებზე ძლივს ერთ-ორ ცოლის მთხოველ ყმწვილს ხვდები მხოლოდ! ნუ აჩქარდები დ ყველა ჩაგაბერდება ხელში... მოვკვდი, მართა ჩემო, მოვკვდი, ისეთი ცეცხლი მადგა ამათთაგან!.. ნამეტანი გავწვალდი!.. აღარ ვარ კაცი... თუ ხვალაც ვერასფერი გავარიგე იმ ჩემი ცოლის ნათესავისას, უნდა გავანებო თავი ყოველივე მაცადინობას. აღარ შემიძლია მეტი! გაგიძღვეს, შვილო აწი დედაშენი... იარეთ ხან ფეხიო, ხან ურმით, თუ კიდევ ვინმემ გათხოვათ დ ცხენითაც... აწი თქვენ ეძიეო სასიძო კაცი!.. მე აღარ შემიძლია მეტი... აწი დედაშენმაც გამოსცადოს, რაც მე ამ შენს პოწიალში გამოვცადე!..

კ ა რ ო ჟ ნ ა

ჩემი რა ბრალია, ბატონო... ყოველთვის რომ ასე მომსდგები?

მ ა რ თ ა

უი, შენ გენაცვალე! შენი რა ბრალია, შვილო!

დ ა რ ი ს პ ა ნ

აბა ვისი გულისთვის ვწვალობ ასე, ბოშო?

კ ა რ ო ჟ ნ ა

მე არ გთხოვთ გათხოვებას... ვიქნები ჩემთვის!

დ ა რ ი ს პ ა ნ

იქნება მისთვის... ჰმ! შენახვა არ გინდა, ქალბატონო? ვერ შეგინახეთ ყველა, ბოშო, ვერა... მინდა პატრონს ჩაგაბაროთ... რომ ვერსად შევხვდი იმ სულწაწყმედილს! მარა ვაი თუ ღმერთს არც კი გეეჩინოს თქვენი ბედი და იღბალი, ვაი თუ კენტებად ჰყავხართ გაჩენილები? შვიდობით, შვიდობით, შენი ჭირიმე! გამოეთხოვე ბოშო!

მ ა რ თ ა (კ ო ც ნ ის კ ა რ ო ჟ ნ ა ს).

გშვიდობით, მამიდა!.. ნუ გეშინია, კი ეყოლება ღმერთს შენთვის შენი ბედი... კი ეყოლება!..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

ღმერთმა იმედი ნუ მოგიშალოს! ჰმ, ბატონ პელაგიას გამოუმშვიდობებლად მივდივარ...

მ ა რ თ ა (ე ძ ა ხ ის კ ა რ ე ბ შ ი)

პელაგია!.. დარისპანს უნდა გამოგემშვიდობოს!

გამოსვლა მეთვრამეტე

ი გ ნ ი ვ ე , პ ე ლ ა გ ი ა დ ა ნ ა ტ ა ლ ი ა

დ ა რ ი ს პ ა ნ

ბატონო პელაგია, მგონი, რაღაც გეწყინათ ჩემგან... გეფიცებით, ტყვილა იფიქრეთ, ვითომ იმ მუნჯ ბიჭზე რამე მეფიქრებინოს!.. იმედია, ახლა აღარ მიწყრებით!..

პ ე ლ ა გ ი ა

არა ჩემო ბატონო... რატომ ნებულობთ!

მ ა რ თ ა

საწყენი რა შეხვდომია.. ერთმანეთის ვერ გეიგეთ, სხვა არაფერი!

დ ა რ ი ს პ ა ნ

რასაკვირველია... იმისთანა ბიჭის გულისათვის რავა წვეკიდებით ჩვენისთანა ქალიშვილების პატრონები... იმისთანების რა გვცოდნია! ა... არა, ბატონო პელაგია?

მ ა რ თ ა

რასაკვირველია!.. დავასხი იმას თავსლაფი!..

დ ა რ ი ს პ ა ნ

ასე, ბატონო პელაგია, იმედია, დევიწყებთ ყოველივე უსიამოვნებას და როცა ჩემი მართა აგერ ამ მოკლე ხანში ჩემი ქალიშვილის ქორწილში მესტუმრება, თქვენც მცემთ პატვს და ოჯახს გამინათლებთ თქვენი წვევით!.. პატივისცემა ჩემს კისერზე იყვეს!.. ჩვენც მოვილხინოთ ერთი, ოღონდ ბედი გამოუჩნდეს ამ ქალბატონს!

მ ა რ თ ა

გამოჩნდება... გამოჩნდება, დარისპან!

დ ა რ ი ს პ ა ნ

აბა რა იქნება, შენი ჭირიმე!.. თუ მაგის იმედიც მოგესპო, დევილუპებით და ის იქნება... წმინდათ დევილუპებით... უკაცრავად, უკაცრავად! შეგაწუხეთ მეტის ლაპარაკით, მგონი!.. შვიდობით ბრძანდებოდეთ! შვიდობით ბრძანდებოდეთ!.. (კარებთან) ღმერთო: კეთილად დააბოლავე ჩვენი მგზავრობა!

ფარდა

1903 წ.